

૧૦ મા અધિક સિનીયર સિવિલ જજ અને અધિક ચીફ જ્યુડીશીયલ મેજીસ્ટ્રેટની અદાલત, વડોદરા

ફરીયાદી

The STATE

વિરુદ્ધ

આરોપી

PUNITKUMAR VIJAYKUMAR

આંક ૧ નીચે હુકમ

- ૧) તહોમતદાર વિરુદ્ધ ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ તથા ધી એપીડેમીક ડીસીઝ એક્ટ, ૧૮૯૭ ની કલમ ૩ મુજબના આક્ષેપો સબબ ચાર્જશીટ ત.ક.અમલદાર ધ્વારા પોલીસ રીપોર્ટ અન્વયે રજુ કરવામાં આવેલ છે.
- ૨) ધી એપીડેમીક ડીસીઝ એક્ટની કલમ ૩ માં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે કે જે કોઈ વ્યક્તિ સદર કાયદા હેઠળ બહાર પાડવામાં આવેલ આદેશ કે નિયમનનુ ઉલ્લંઘન કરે તો ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ મુજબનો ગુન્હો આચર્યાનુ ગણવાનુ રહેશે.
- ૩) આ તબક્કે સીઆર.પી.સી.કલમ ૧૯૫ ની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં ઈ.પી.કો. કલમ ૧૮૮ સબબ જ્યારે આક્ષેપ કરવામાં આવેલ હોય ત્યારે અદાલત તે આક્ષેપો સબબની વિચારણા રાજ્ય સેવકની લેખીત ફરીયાદ સિવાય કરી શકે નહીં. અહીં 'ફરીયાદ' શબ્દ મહત્વનો છે, જેથી ફરીયાદની વ્યાખ્યા સીઆર.પી.સી.કલમ ૨(ઘ) માં કરવામાં આવેલ છે તે વંચાણે લેવામાં આવે તો ફરીયાદની વ્યાખ્યામાં પોલીસ રીપોર્ટનો સમાવેશ થતો નથી, તેવો વ્યાખ્યામાં જ ઉલ્લેખ છે. આમ, કાયદાની જોગવાઈ અનુસાર ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ સબબ આક્ષેપો કરવામાં આવેલ હોય ત્યારે રાજ્ય સેવકે મેજીસ્ટ્રેટ રૂબરૂ લેખીત ફરીયાદ દાખલ કરેલ હોવી ફરજીયાત છે, અન્યથા અદાલત સદર આક્ષેપ સબબની વિચારણા કરી શકે નહીં, એટલે કે, બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો અદાલત પોલીસ તપાસ કરનાર અમલદારે પોલીસ રીપોર્ટ અન્વયે રજુ કરેલ ચાર્જશીટ આધારે આક્ષેપીત વિરુદ્ધ ઈ.પી.કો.ક.૧૮૮ સબબ કોગ્નીઝેન્સ લઈ શકે નહીં. તેમ

છતાં ચાર્જશીટ પોલીસે કરેલ હોય તો કોગ્નીઝેન્સ લેવા માટે સીઆર.પી.સી.કલમ ૧૯૫ ની જોગવાઈનો સ્પષ્ટપણે બાધ આવે છે. હાથ પરના કીસ્સામાં પોલીસ તપાસ કરનાર અમલદારે પોલીસ રીપોર્ટ આધારે ચાર્જશીટ કરેલ છે જેથી તહોમતદાર વિરૂદ્ધ ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ સબબની ઈન્સાફી કાર્યવાહી શરૂ કરી શકાય નહીં.

- જ) આ ઉપરાંત તહોમતદાર વિરૂદ્ધ ધી એપીડેમીક ડીસીઝ એક્ટ, ૧૮૯૭ ની કલમ ૩ સબબ આક્ષેપો કરવામાં આવેલ છે, પરંતુ ઉપરોક્ત નોંધવામાં આવેલ છે તે રીતે આ કલમની જોગવાઈ અનુસાર જે કોઈ વ્યક્તિ સદર કાયદા હેઠળ બહાર પાડવામાં આવેલ આદેશ કે નિયમનુ ઉલ્લંઘન કરે તો ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ નો ગુન્હો આચર્યાનું ગણાશે, જેથી ઉપરોક્ત પેરાની ચર્ચા ધ્યાને લેતાં આ સબબની પણ કાર્યવાહી શરૂ કરી શકાય નહીં. આમ, આ સમગ્ર કેસ ગુણદોષ પર ચલાવવાનો આગ્રહ રાખી નીર્ણીત કરવામાં આવે તો પણ આ ક્ષતિ ફરીયાદપક્ષ કોઈપણ રીતે દુર કરી શકે તેમ નથી, જેથી હાથ પરના કીસ્સામાં જો સમગ્ર ઈન્સાફી કાર્યવાહી ચલાવી નીર્ણય કરવાનો આગ્રહ રાખવામાં આવે તો પણ તે આ અદાલતનો કિંમતી સમય વેડફ્યા બરાબર ગણાશે.
- પ) ના.શ્રી સુપ્રીમકોર્ટે C.Muniappan & ors. V/s. State of Tamil Nadu, AIR 2010 SC 3718 ના ચુકાદામાં પેરા નં.૨૫-૨૭ માં ઠરાવેલ છે કે, કલમ ૧૯૫ ની જોગવાઈ ફરજીયાત સ્વરૂપની છે, તેનું પાલન કરવામાં આવેલ ન હોય તો સમગ્ર ટ્રાયલ દુષીત ગણાય, ફરીયાદ સિવાય ટ્રાયલ ચલાવવામાં આવેલ હોય અને સજા ફરમાવવામાં આવેલ હોય તો તે હકુમત સિવાયની કાર્યવાહી ગણાય તથા શરૂઆતથી રદબાતલ ગણાય, કાયદો ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ સબબ જાહેર સેવકની ફરીયાદ સિવાય અદાલતને કોગ્નીઝેન્સ લેવા માટે પરવાનગી આપતો નથી.
- ૬) ના.શ્રી ગુજરાત હાઈકોર્ટે નીચે દર્શાવેલ તમામ ચુકાદામાં એવું પ્રતિપાદીત કરેલ છે કે, ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ સબબ આક્ષેપ કરવામાં આવેલ હોય અને એફ.આઈ.આર. અન્વયે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવેલ હોય તો અદાલત કોગ્નીઝેન્સ લઈ શકે નહીં.

2. PARSHOTTAM ODHAVJIBHAI SOLANKI V/S. STATE OF GUJARAT
Cri.Misc.Appln. No.31264 of 2016, D.O.J. 4/11/2020
3. HAJI OSMAN HAJI SULEMAN BHAYA V/S STATE OF GUJARAT
Cri.Misc.Appln.No.11675 & 11676 of 2015, D.O.J.
22/01/2020
4. MOHMADMOHSIN MOHMADIRFAN CHHALOTIYA V/s. STATE OF
GUJARAT; Special Criminal Appln. No.4105 of 2017,
D.O.J. 15/02/2019
5. MERUBHAI MANDANBHAI CHANDERA V/s STATE OF GUJARAT
Cri.Misc.Appln. No.17286 of 2017, D.O.J. 10/11/2017
6. ZAID BHAGAT S/O. ALTAF V/s. STATE OF GUJARAT
Special Criminal Appln. No.7913 of 2017, D.O.J.
3/11/2017
7. NARENDRASINH ARJUNSINH ATODARIYA V/s. STATE OF
GUJARAT Special Criminal Appln. No.6244 of 2015,
D.O.J. 27/10/2015
8. Nirmalaben Arvindbhai Itwala V/s. Kalavatiben
Natwarlal Sindhwawala, LAWS(GJH)-1997-7-69/GCD-1997-
3-856
9. Kanjibhai Babldas Patel & Ors. V/s. State of
Gujarat, Cri.Misc.Appln. No.348 of 1995,
D.O.J.16/3/2010

- ૭) આમ, ઉપરોક્ત સમગ્ર ચર્ચા લક્ષ્ય પર લેતાં પોલીસ રીપોર્ટ અન્વયે તપાસ કરનાર અમલદારના ચાર્જશીટ આધારે ઈ.પી.કો.કલમ ૧૮૮ સબબ કોગ્નીઝેન્સ અદાલત લઈ શકે નહીં, સીઆર.પી.સી. કલમ ૧૮૫ નો બાધ આવે છે. તેમ છતાં ચાર્જશીટ કરવામાં આવેલ હોય તો તે કાર્યવાહી શરૂઆતથી દુષિત ગણાય.
- ૮) સીઆર.પી.સી.કલમ ૨૫૮ ની જોગવાઈ અનુસાર જ્યારે ફરીયાદ સિવાય કોઈ કેસ માંડેલ હોય અને તે સમંસ ટ્રાયેબલ કેસ હોય ત્યારે અદાલત કોઈપણ તબક્કે તેવા કેસની કાર્યવાહી બંધ રાખવાનો હુકમ લેખીત કારણો આપી કરી શકે છે.
- ૯) હાથ પરના કીસ્સામાં તહોમતદાર વિરૂદ્ધ જે આક્ષેપો કરવામાં આવેલ છે તેની સજાની જોગવાઈ વંચાણે લેવામાં આવે તો બે વર્ષથી વધુ કેદની સજાની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ નથી. આમ, તહોમતદાર વિરૂદ્ધના તમામ આક્ષેપોની

કાર્યવાહી સમજ્ઞ ટ્રાયેબલ પદ્ધતિથી ચલાવવાની રહે છે, આક્ષેપીત વિરૂદ્ધ ચાર્જશીટ રજુ થયેલ છે, એટલે કે, ફરીયાદ ઉપરથી માંડેલ કેસ નથી અને ઉપરોક્ત કરેલ ચર્ચા અનુસાર સમગ્ર કાર્યવાહી શરૂઆતથી દુષીત છે, જેથી આક્ષેપીત વિરૂદ્ધની સદર કેસની કાર્યવાહી સીઆર.પી.સી. કલમ ૨૫૮ અન્વયે બંધ કરવાનો હુકમ ફરમાવવો જોઈએ તેમ આ અદાલતનું માનવું છે. જેથી ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબ આખરી હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

હુકમ

- (૧) પોલીસ તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા પોલીસ રીપોર્ટ અન્વયે રજુ કરવામાં આવેલ સદર ચાર્જશીટ અન્વયે અત્રેની અદાલતના ફોજદારી કેસ રજીસ્ટરે દાખલ થયેલ સદર ફોજદારી કેસના કામે તહોમતદાર વિરૂદ્ધ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૮૮ તથા ધી એપીડેમીક ડીસીઝ એક્ટની કલમ ૩ ના આક્ષેપો સબબનું કોગ્નીઝન્સ લેવામાં આ અદાલતને સીઆર.પી.સી.કલમ ૧૯૫ નો બાધ આવતો હોઈ તહોમતદાર વિરૂદ્ધની સદર કેસની કાર્યવાહી સીઆર.પી.સી.કલમ ૨૫૮ અન્વયે બંધ કરવાનો હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે અને તહોમતદારને તેમની વિરૂદ્ધના તમામ આક્ષેપોમાંથી છોડી મુકવાનો હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

હુકમ આજ તા.૧૦ મી જુલાઈ, ૨૦૨૧ ના રોજ નેશનલ લોક અદાલતમાં જાહેર થયેલ સ્પેશીયલ સીટીંગમાં કર્યો.

તા.૧૦-૦૭-૨૦૨૧.
વડોદરા.
સ્પેશીયલ સીટીંગ

(સુશીલ ભગવંતરાય ભટ્ટ)
અધિક ચીફ જ્યુડીશીયલ મેજીસ્ટ્રેટ, વડોદરા.
જજ કોડ : જીજે-૦૦૮૫૭